

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра української мови

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
«26» 11 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВІСТИЧНА ЕКСПЕРТОЛОГІЯ:

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

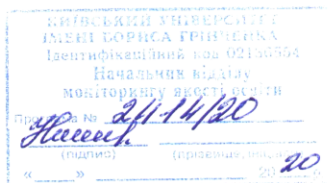
для студентів

спеціальності **035 Філологія**

освітнього рівня другого (магістерського)

спеціалізації **035.01 Українська мова та література**

освітньої програми **035.01.01 Українська мова і література**

Київ–2020

Розробник:

Сасвич Ірина Георгіївна, канд. філол. наук, доцент

Викладач:

Сасвич Ірина Георгіївна, канд. філол. наук, доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української мови

Протокол від 02.09.2020 р. № 2

Завідувач кафедри _____

(С.О. Караман)

(підпис)

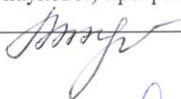
(ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) 035 Українська мова і література _____

_____ 2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (О.О.Бровко)

Робочу програму перевірено
_____._____. 2020 р.

Заступник директора/декана _____

(Л.І.Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Лінгвістична експертологія</i>		
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>	
Мова викладання навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>9/270</i>	
Освітня програма 035.01.01 Українська мова і література		
Курс	<i>VI</i>	
Семестр	<i>3-4</i>	
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>9</i>	
<i>Змістовий модуль «Психолінгвістика»</i>		
Обсяг кредитів	<i>3</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>90</i>	
Аудиторні	<i>24</i>	
Модульний контроль	<i>6</i>	
Семестровий контроль	<i>9</i>	
Самостійна робота	<i>51</i>	
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	

Освітня програма 035.01.01 Українська мова і література

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Психолінгвістика</i>		
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>3/90</i>	
Курс	<i>6</i>	<i>6</i>
Семестр	<i>3</i>	<i>4</i>
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>2</i>	<i>1</i>
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>1</i>
Аудиторні	<i>16</i>	<i>8</i>
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>2</i>
Семестровий контроль	<i>0</i>	<i>9</i>
Самостійна робота	<i>34</i>	<i>17</i>
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Психолінгвістика» – вивчення закономірностей мовленнєвої діяльності та мовної здатності людини у психологічному та лінгвістичному аспектах із залученням експериментального дослідження психологічної діяльності суб'єкта щодо засвоєння та використання мовної системи.

Завдання дисципліни:

- познайомити студентів з психологічним аспектом лінгвальної дійсності загалом та всіх її одиниць і категорій зокрема;
- простежити діалектичний зв'язок між мовою і мисленням та розглянути роль мови у пізнавальних процесах;
- розглянути закономірності, основні теорії та моделі породження і сприйняття мовлення;
- ознайомити студентів з експериментальними методами психолінгвістики щодо з'ясування мовної здатності і мовленнєвої діяльності людини;
- з'ясувати психофізіологічні засади мовленнєвої діяльності людини;

Під час лекційних і семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні магістри за спеціалізацією «Українська мова та література», освітньою програмою «Українська мова і література» набувають таких **програмних компетентностей: ЗК - 1, 2, 7, 8 (загальні компетентності), ФК – 2, 9, 10, 11 (фахові компетентності):**

ЗК-1: Вільне володіння українською й іноземною мовами як засобом ділового спілкування.

ЗК-2: Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень.

ЗК-7: Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології для професійного зростання.

ЗК-8: Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК-2: Здатність демонструвати поглиблені знання в обраній галузі філології.

ФК-9: Здатність аналізувати мовний і літературний матеріал для забезпечення викладання і популяризації філологічних знань.

ФК-10: Здатність до створення, редагування, реферування і систематизації текстів усіх типів; здійснення експертизи текстів.

ФК-11: Здатність до трансформації різних типів текстів (зміни стилю, жанру, цільового призначення тексту)

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування дисципліни «Психолінгвістика» студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН-3-8: Знати правові й етичні норми, які регулюють міжособистісні стосунки у професійних колективах.

ПРН-У-1: Бути здатними до всіх видів робіт з різними типами текстів (письмових, усних і віртуальних, включаючи гіпертексти і текстові елементи мультимедійних об'єктів): створення й інтерпретація (аналіз мовної і літературної інформації), трансформації (коректури, редагування, коментування, систематизування, узагальнення, реферування й анотування), поширення (здійснення в різноманітних комунікативних ситуаціях усної та письмової комунікації, як міжособистісної, так і масової, в тому числі міжкультурної та міжнаціональної) різних типів текстів; проведення лінгвістичної експертизи усного та писемного мовлення; обговорення й аналізу творів сучасної та класичної літератури з погляду ідейно-естетичного змісту, композиційних та індивідуально-стильових особливостей; вирізняти загальносвітове, європейське і специфічно національне в розвитку літератури.

ПРН-У-4: Організовувати і здійснювати ефективну роботу самостійно і в команді; отримувати результати в умовах обмеженого часу.

ПРН-У-7: Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-С-2: Здатність об'єктивно оцінювати наукову інформацію; вільно обирати шляхи наукового пошуку; професійно застосовувати наукові знання в освітній діяльності.

ПРН-С-3: Брати участь у вузько спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках, дискусіях.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

№ заняття	Назва заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Практичні заняття	Самостійн аробота	Підсумк контроль	Семестро вий конпр.
Змістовий модуль I. Методологічні основи психолінгвістики								
1.	Психолінгвістика як наука. Предмет, об'єкт і завдання психолінгвістики	11	4	2	2	7		
2.	Ментальний лексикон. Методи психолінгвістичних досліджень	14	4	2	2	10		
Разом		27	8	4	4	17	2	
Змістовий модуль II. Психолінгвістика мовленнєвої діяльності								
3.	Психолінгвістичний аналіз мовлення. Моделі і теорії породження мовлення	13	4	2	2	9		
4.	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення	12	4	2	2	8		
Разом		27	8	4	4	17	2	
Змістовий модуль III. Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Вплив мовлення на свідомість людини								
5.	Основи нейропсихолінгвістики.	12	4	2	2	8		
6.	Патопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості	13	4	2	2	9		
Разом		36	8	4	4	17	2	9
Разом за навчальним планом		90	24	12	12	51	6	9

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови

Тема 1. Психолінгвістика як наука. Предмет, об'єкт і завдання психолінгвістики.

Суть, предмет і завдання психолінгвістики. Взаємозв'язки психолінгвістики з іншими науками. Внутрішня структура психолінгвістики. Проблема природи і сутності мови. Історія становлення психолінгвістики: період наукових контактів психології та лінгвістики (поч. XIX – сер. XX ст.). Формування психолінгвістики як науки (50 – 70-ті рр. XX ст.). Чотири аспекти мовних явищ у психолінгвістичному вимірі. Особливості психолінгвістичного підходу до вивчення мови як надбання людини.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 19; 20; 23; 24

Практичне заняття 1

Тема 2. Проблема ментального лексикону. Методи психолінгвістичних досліджень

Ментальний лексикон. Експериментальні методи у психолінгвістиці. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту. Інтерпретація результатів асоціативного експерименту. Метод семантичного диференціала. Фоносемантика. Синестезія. Застосування методу семантичного диференціала у фоносемантиці. Метод градуального шкалування.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 9; 11; 20; 23

Практичне заняття 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛІНГВІСТИКА МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 3. Психолінгвістичний аналіз мовлення. Моделі і теорії породження мовлення

Проблема співвідношення мови і мовлення. Мова – мовлення – мовленнєва діяльність. Психолінгвістичні моделі породження мовлення: стохастичні моделі; моделі безпосередніх складників; моделі породження мовлення на основі трансформаційної граматики. Психолінгвістичні теорії породження мовлення: теорія рівнів мови Ч. Осгуда; теорія Л. Виготського; теорія (модель) В. Левелта. Мовленнєві помилки.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Практичне заняття 3

Тема 4. Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення

Сприйняття і розуміння мовлення. Принцип осмисленості у сприйнятті мовлення. Сприйняття слів. Сприйняття речень. Психолінгвістичні проблеми сприйняття та оцінювання тексту. Співвіднесення мовлення з дійсністю. Механізми еквівалентних замінів та імовірного прогнозування.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Практичне заняття 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ВПЛИВ МОВЛЕННЯ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ

Тема 5. Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Основи нейропсихолінгвістики і патопсихолінгвістики

Нейропсихолінгвістика як розділ психолінгвістики. Поняття про афазіологію. Основи нейролінгвістичної концепції О.Р.Лурії. Система мозкових порушень мовлення. Функціональна асиметрія мозку і комунікативна компетенція.

Рекомендована література:

Основна: 1 -5

Додаткова: 2; 3; 14; 15; 18; 19; 24

Практичне заняття 5

Тема 6. Патопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості

Мовлення у стані емоційного напруження. Мовлення при окремих захворюваннях. Дефекти мовлення. Мова і мовленнєвий вплив на свідомість особистості. Нейролінгвістичне програмування.

Рекомендована література:

Основна: 1 – 5

Додаткова: 2; 3; 14; 15; 18; 19; 24

Практичне заняття 6

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20
Лабораторна робота (зокрема допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	59	-	59	-	59
Максимальна кількість балів:		177					
Розрахунок коефіцієнта:		2,95					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Методологічні основи психолінгвістики

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).
2. Проведення психолінгвістичного експерименту з визначення семантичного диференціала.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Психолінгвістика мовленнєвої діяльності

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).
2. Спостереження над власним мовленням і мовленням співрозмовників, аналіз обмовок, їх класифікація, з'ясування причин виникнення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Вплив мовлення на свідомість людини

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).
2. Самостійне опрацювання питань:
 - Мовна маніпуляція.
 - Нейролінгвістичне програмування.

Критерії оцінювання виконаних студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Психолінгвістика» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу. Студент самостійно працює з науковою літературою; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень і прояву узагальнень.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її недбало, без висвітлення поглядів різних науковців.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки.

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити узагальнення.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється на окремих аркушах.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Модульна контрольна робота містить два теоретичні питання і 5 тестових завдань.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт:

Максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – 10; правильна відповідь на одне тестове завдання – 1 бал.

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 10)**

Значення оцінки	Оцінка за п'ятнадцятибальною шкалою
Відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	9-10 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	8 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	7 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	5-6 балів
Мінімально можливий допустимий рівень знань	4 бали
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-3 бали

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Психолінгвістика».

До складання екзамену допускаються студенти, які активно відпрацювали всі семінарські заняття, написали всі модульні контрольні роботи та виконали блок самостійної роботи.

Критерії оцінювання

Метою підсумкового контролю з дисципліни «Психолінгвістика» є перевірка рівня засвоєння студентом всієї програми, яка включає, зокрема, три завдання:

- два теоретичні питання;
- практичне завдання.

Максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – 15; правильно виконане практичне завдання – 10 балів.

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 15)**

Значення оцінки	Оцінка за п'ятнадцятибальною шкалою
Відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	13-15 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	12 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	10-11 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	8-9 балів
Мінімально можливий допустимий рівень знань	6-7 балів
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-5 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Суть, предмет і завдання психолінгвістики.
2. Внутрішня структура психолінгвістики.
3. Історія становлення психолінгвістики: період наукових контактів психології та лінгвістики (поч. XIX – сер. XX ст.).
4. Чотири аспекти мовних явищ у психолінгвістичному вимірі.
5. Особливості психолінгвістичного підходу до вивчення мови як надбання людини.
6. Ментальний лексикон: суть, властивості, організація.
7. Експериментальні методи у психолінгвістиці.
8. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.
9. Інтерпретація результатів асоціативного експерименту.
10. Метод семантичного диференціала.
11. Фоносемантика.
12. Метод градуального шкалування.
13. Мова – мовлення – мовленнєва діяльність. Теорія мовленнєвої діяльності.
14. Психолінгвістичні моделі породження мовлення: стохастичні, моделі безпосередніх складників, моделі породження мовлення на основі трансформаційної граматики.
15. Психолінгвістичні теорії породження мовлення: теорія рівнів мови Ч. Осгуда, теорія Л. Виготського, теорія В.Левелта.
16. Мовленнєві помилки.
17. Сприйняття і розуміння мовлення.
18. Принцип осмисленості у сприйнятті мовлення. Сприйняття писемного мовлення.
19. Психолінгвістичні проблеми сприйняття та оцінювання тексту.
20. Співвіднесення мовлення з дійсністю.
21. Механізми еквівалентних заміन та ймовірного прогнозування.
22. Нейропсихолінгвістика як розділ психолінгвістики. Поняття про афазіологію.
23. Основи нейролінгвістичної концепції О.Р.Лурії. Система мозкових порушень мовлення.
24. Функціональна асиметрія мозку і комунікативна компетенція.
25. Патопсихолінгвістика. Мовлення у стані емоційного напруження.
26. Мовлення при окремих захворюваннях. Дефекти мовлення.
27. Мова і мовленнєвий вплив. Мовна маніпуляція.
28. Нейролінгвістичне програмування.

1.6. Шкала відповідності оцінок

<i>Оцінка</i>	<i>Кількість балів</i>
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

«Психолінгвістика»

Разом: лекції – 12 год., практичні заняття – 12 год.,
самостійна робота – 51 година, МКР – 6 год., семестровий контроль – год., екзамен

Тиждень	I-II	I-II	III-IV V-VI	V-VI	VII-VIII	IX-X	XI-XII
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		Змістовий модуль III	
Назва модуля	Методологічні основи психолінгвістики.			Психолінгвістика мовленнєвої діяльності		Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Вплив мовлення на свідомість людини	
Кількість балів за модуль	59 балів			59 балів		59 балів	
Лекції	Л. 1	Л. 2		Л.3	Л. 4	Л. 5	Л. 6
Години	2 год.	2 год.		2 год	2 год.	2 год.	2 год.
Теми лекцій	Психолінгвістика як наука (1 б.)	Методи психолінгвістичних досліджень (1 б.)		Моделі і теорії порожнення мовлення (1б)	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення. (1 б.)	Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. (1 б.)	Патопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості (1 б.)
Теми практичних занять	Психолінгвістика як наука (11 б.)	Методи психолінгвістичних досліджень (11 б.)		Моделі і теорії порожнення мовлення (11б)	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення (11б.)	Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. (11 б.)	Патопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості (11 б.)
Самостійна робота	5x2=10 балів			5x2=10 балів		5x2=10 балів	
Види поточн. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)	
Підсумк контр.	Екзамен (40 балів)						

8. Рекомендовані джерела

I. Основна

1. Беянин В.П. Психолінгвістика: Учебник – 2-е изд. – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2004. – 232 с.
2. Горелов И. Н., Седов К.Ф.. Основы психолінгвістики. Учебное пособие. – 3-е изд. – М.: Лабиринт, 2001. – 304с.
3. Куранова С. І. Основы психолінгвістики: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 208 с.
4. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. – 3-е изд. – М.: Смысл; СПб: Лань, 2003. – 287 с.
5. Селіванова О. О. Психолінгвістика // Сучасна лінгвістика: Напрями та проблеми: Підручник. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – С. 188 – 251.

II. Додаткова

1. Беявська О. О. Використання нейролінгвістичного програмування в навчанні. Ефективна комунікація між викладачем і студентом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Desktop/Nznuoapp_2010_15_4.pdf
2. Беянин В. П. Введение в психиатрическое литературоведение. – Munchen: Verlag Otto Sagner., 1996. – Т. Band 107. – 281 с.
3. Беянин В. П. Основы психолінгвістической диагностики. (Модели мира в литературе). – М.: Тривола, 2000. – 248 с.
4. Беянин В. П. Психологическое литературоведение. Текст как отражение внутренних миров автора и читателя. – М.: Генезис, 2006. – 320 с.
5. Бойко О. Використання нейролінгвістичного програмування у політичній сфері [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/Татьяна/Desktop/ИНДЗ/Бойко.%20У%20політичній%20сфері..pdf>
6. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание: Пер. с англ./ Отв. ред. М.А.Кронгауз, вступ. ст. Е.В.Падучевой. – М.: Русские словари, 1996. – 416 с.
7. Глухов В.П. Основы психолінгвістики: учеб. пособие для студентов педвузов. — М.: АСТ: Астрель, 2005. — 351 с.
8. Данилова А. А. Манипулирование словом в средствах массовой информации. – М.: Добросвет, Изд-во КДУ, 2009. – 234 с.
9. Журавлёв А.Ф. Звук и смысл. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1991. – 160 с.
10. Зирка В.В. Манипулятивные игры в рекламе: Лингвистический аспект. Изд. 3-е, испр. – М.: Книжн. дом «ЛИБРОКОМ», 2014. – 256 с
11. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – Київ: ВЦ «Академія», 2008. – 464 с.
12. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология: Курс лекций. — М.: ИТДГК «Гнозис», 2002. — 284 с.
13. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении / Пер. с англ. И. Б. Шатуновского. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 792 с.
14. Лурия А. Р. Основные проблемы нейролінгвістики. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1976. – 253 с.
15. Лурия А. Р. Язык и сознание. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1979. – 319 с.
16. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2012.
17. Петрова Н., Рацибурская Л. Язык современных СМИ: средства речевой агрессии. – М.: Флинта, Наука, 2011. – 156 с.

18. Сакс О. Человек, который принял жену за шляпу и другие истории из врачебной практики. – СПб: Science Press, 2005, 2006; М.: АСТ, 2010, 2011, 2013, 2015.
19. Седов К.Ф. Нейропсихоллингвистика. – М.: Лабиринт, 2007. – 224 с.
20. Слобин Д. Психоллингвистика // Психоллингвистика / Д. Слобин. Психоллингвистика. Хомский и психоллингвистика / Дж. Грин: Пер. с англ. / Под общ. ред. и с предисл. А. А. Леонтьева. Изд. 4-е, стереотипное. – М.: КомКнига, 2006. – С. 17 – 215.
21. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навч. посіб. / [В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Л.Ф.Компанцева, Є.Д.Скулиш, О.Д.Бойко, В.В.Остроухов]; за заг. ред. Є.Д.Скулиша. – 2-ге вид. – К.: ЗАТ “ВПОЛ”, 2011. – 248 с.
22. Уфимцева Н.В. Языковое сознание и образ мира славян [Электронное видання] // Языковое сознание и образ мира: Сб. научн. ст. – М.: РАН, Институт языкознания, 2000. – 320 с. - Режим доступа: http://www.iling-ran.ru/library/psylingva/sborniki/Book2000/html_204/4-2.html
23. Фрумкина Р.М. Психоллингвистика: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
24. Черниговская Т. В. Чеширская улыбка кота Шрёдингера. Язык и сознание. – М.: Языки славянских культур, 2017. – 3-е изд. – 448 с.
25. Щерба Л. В. О трояком аспекте языковых явлений и об эксперименте в языкознании // Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. – Л.: Наука, 1974. – С. 24–39. Режим доступа: <http://www.philology.ru/linguistics1/shcherba-74a.htm>